

Pedagogia Sistemàtica de la Música II

Dades generals

Nom de l'assignatura	Pedagogia Sistemàtica de la Música II		
Tipus d'assignatura	Obligatòria		
Impartició	1r semestre		
crèdits ECTS	4		
Valor total en hores	120	Hores presencials lectives: 45	
		Altres hores presencials: 8	
		Hores per treballs dirigits (no presencials): 22	
		Hores per estudi i aprenentatge autònom: 45	
Professor/a	Javier Duque		
Departament	Educació i Mediació Artística		

Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

Haver cursat i superat l'assignatura de Pedagogia Sistemàtica de la Música I.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Consultar document general de Competències-Matèries.

Resultats aprenentatge (objectius generals)

Consultar document general de Resultats-Matèries.

Objectius concrets de l'assignatura

Conèixer els factors determinants presents en la Història de l'Educació Musical i aplicar-les en l'anàlisi de la realitat educativa de la música del nostre temps.

Valorar la Història de l'Educació Musical a Catalunya i Espanya com forma de comprendre d'on venim com a professió i plantejar-nos amb solidesa les propostes per a la transformació i conservació / millora de la nostra pràctica educativa d'avui.

Conèixer les diferents aportacions de les metodologies històriques musicals del segle XX i aplicar-les de forma adequada i adaptada a les propostes i necessitats de l'acció docent contextualitzada del segle XXI.

Comprendre les funcions i formes de socialització educativa de la família i del grup d'iguals i aplicar el seu resultat en l'anàlisi educatiu musical des de la vessant no formal.

Valorar les transformacions que, en educació musical, són ocasionades per la socialització a través de les Noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació.

Conèixer les funcions socials de l'escola com a institució i peça component dels sistemes educatius.

Conèixer, analitzar i caracteritzar l'origen, funcions i tipologia dels sistemes educatius musicals més rellevants.

Conèixer la socialització del professor a través del seu desenvolupament professional com a docent i de la conformació del seu pensament i la seva pràctica educativa i aplicar aquest coneixement a l'anàlisi i comprensió de les diferents identitats professionals de docents de la música que actuen en el camp de l'educació musical avui dia.

Conèixer, valorar i criticar el mar legal educatiu i educatiu musical català i espanyol

en funció de la seva resposta als problemes de política educativa que, en principi, intenta respondre.

Saber interpretar i aplicar la normativa legal en educació musical a l'hora de plantejar la fonamentació i suport d'intervencions educatives concretes.

Conèixer els principis de la funció econòmica de l'educació així com la seva base política i ideològica com a condicionant contextual dels sistemes educatius.

Conèixer les bases de l'avaluació educativa i dissenyar processos i eines de recerca i avaluació per a l'obtenció de dades, tant qualitatives com quantitatives.

Conèixer, valorar i assumir els nous paradigmes de la recerca en educació.

Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)

Història de l'Educació Musical

sectes i sistemes educatius a l'edat antiga

primer cristianisme i l'educació musical als monestirs

l'uniformitat litúrgica gregoriana: la Schola Cantorum

Gremis i Universitat.

Reforma i Contrarreforma: L'escola dels Jesuïtes i l'educació musical com arma.

Educació i control: la renovació pedagògica en base a la ciència.

La Il·lustració i les propostes educatives de Rousseau i de Kant

Romanticisme, Idealisme i marxisme.

El positivisme en educació. La resposta crítica.

Didàctiques musicals històriques del segle XX: Dalcroze, Willems, Kodaly, Orff, Suzuki, etc.

Història de l'educació musical a Catalunya.

Sociologia de l'Educació

Concepte i postures en Sociologia de l'Educació

Agents de socialització educativa

La família

El grup d'iguals

L'escola

La socialització a l'aula

Sistemes educatius i teories de l'escolarització

Productivitat

Reproducció social

Desigualtat i canvi social

Els mitjans de comunicació i les noves tecnologies

La professió i la funció docent:

El professor com a factor component de la didàctica

El professor: models de pensament i coneixement professional

El professor: models i rols d'actuació docent

Models generals

Política i legislació educativa

Principis pedagògics de les polítiques dels sistemes educatius occidentals

Anàlisi i crítica de la legislació educativa general i musical

Economia de l'Educació:

Teoria del Capital Humà

Educació, treball i renda

La financiació de l'educació

Investigació en Educació i Avaluació Educativa (II):

Investigació experimental - quantitativa

Investigació descriptiva - qualitativa

Investigació avaluativa i avaluació educativa

Investigació social - crítica

Nou paradigma: la perspectiva de la complexitat.

Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

Basada en la següent seqüència de treball:

plantejament del bloc de continguts:

exploració dels coneixements previs dels alumnes: activitat individual i de petit grup.

posada en comú: activitat de gran grup.

el professor aporta materials de partida sobre el tema:

es contrasten amb l'elaboració anterior: activitat de petit i gran grup.

es busca la significació del coneixement: es ressalta la validesa d'allò après: activitat de petit i gran grup.

l'estudiant busca aprofundir de manera independent sobre el bloc de continguts:

en activitats i treballs individuals

en activitats i treballs en petit grup

el professor i la classe realitzen la síntesi d'allò treballat i s'extreuen les conclusions sobre el tema.

es passa al següent bloc temàtic però l'estudiant que necessiti millorar la seva avaluació, o desitgi aprofundir, pot fer activitats individuals sobre el bloc temàtic que es deixa i fins al final del temps lectiu de l'assignatura.

Planificació de les activitats (descripció i temporalització)

L'esquema de seqüència bàsica de treball presentat a l'apartat anterior s'aplicarà a cada bloc temàtic de dues maneres:

de forma lineal: els blocs temàtics s'abordaran inicialment ells sols.

de forma complementària: en el moment en que el desenvolupament del tema ho permeti s'abordarà simultàniament amb el desenvolupament d'un o més blocs temàtics com a manera de donar una significació més consistent i global a l'aprenentatge de l'estudiant.

Es posarà en acció el següent inventari o tipologies d'activitats:

exposició oral individual i en grup a classe, sobre tasques en progrés en la classe.

activitats de representació: jocs de rol, sociodrames, etc.

activitats d'anàlisi sobre casos: reals i ficticis

debats en petit grup i en gran grup sobre temes preparats amb temps o que s'abordin sobre la marxa en classe

realització de treballs escrits de síntesi i aprofundiment dels temes: individuals i en grup.

realització de treballs de recerca sobre nova informació i en noves fonts dels temes

realització d'auto – observació sobre la posada en acció dels aprenentatges derivats dels temes a través de diferents mitjans de registres de dades.

realització de pràctiques d'observació, recerca i anàlisi de realitats educatives de l'entorn proper i accessible de l'estudiant a través de diferents mitjans de registre de dades.

El creuament dels blocs de continguts amb la seqüència de treball, amb les dues maneres lineal i complementària de la seva aplicació i amb els diferents tipus d'activitats, donen una temporalització del les activitats d'aprenentatge de caràcter cíclic o en espiral. Els continguts, vehiculats per les activitats, s'aniran aprofundint, fen-se més complexos i més rics de significats a mesura que es tornin a presentar en activitats que demanin –per fer-les- la presència més elaborada dels altres blocs de continguts, cada vegada amb més profunditat, rigor, possibilitat majors d'aplicació, etc.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

criteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

L'avaluació de l'estudiant es realitzarà d'acord amb els principis següents:

L'avaluació serà continuada i formativa: totes les tasques i treballs seran susceptibles de ser millorats a través de la correcció continuada dels mateixos, bé sigui de la refeta constant dels seus productes, bé sigui donant suport a la reorientació dels seus processos.

L'avaluació serà a l'hora individualitzada i per grups de treball.

L'avaluació comprendrà aspectes conceptuals, procedimentals i actitudinals de l'aprenentatge realitzat.

Els treballs de major entitat tindran especificades les seves dates concretes amb suficient antelació. Les activitats d'avaluació de menor entitat es podran realitzar en qualsevol moment a classe a petició del professor.

Els treballs implicats en les tasques d'avaluació podran tenir major o menor entitat però cap tindrà caràcter de "final", de forma que tots contribuïran a l'enteniment del progrés en el rendiment acadèmic de l'alumne.

La qualificació final es construirà en base als següents plans de l'avaluació:

Pla de significació acadèmica: reflecteix l'entitat en sí mateixa del treball, la dificultat i l'esforç que presenta el treball des del punt de vista de la seva complexitat respecte de la pròpia matèria (és l'equivalent al pes que té cada treball).

Pla de significació lògico-cognitiva del coneixement: reflecteix el nivell de dificultat i complexitat per a l'estudiant dels continguts abordats, en funció de la fase metodològica del seu aprenentatge (menor exigència en fases de introducció i exploració, i major en fases de síntesi i maduració).

Pla de rellevància de l'aprenentatge: reflecteix el grau d'interiorització i de transferències a la pròpia conducta d'allò après (realització de transferències a l'àmbit extra-acadèmic i més personal dels continguts apresos a l'aula; el grau de motivació i dedicació de l'alumne al treball de classe; el grau d'elaboració i creació a partir dels continguts a aprendre).

Aquests plans seran utilitzats per confeccionar la qualificació final, que ha de ser entesa com el compendi dels criteris de satisfactorietat i suficiència; ha de reflectir per tant el resultat del procés continuat d'aprenentatge, tenint en compte el moment de partida i d'arribada, (recavant informació de totes les etapes i de tots els plans abans esmentats i que l'estudiant haurà passat durant el desenvolupament de l'assignatura) així com del mínim criterial que el professor vegi com a necessari per la superació de l'assignatura i la continuació dels estudis.

La formalització de la qualificació final tindrà una perspectiva qualitativa en base als principis fins aquí descrits, malgrat això la recollida de dades prèvia a la qualificació podrà ser tant quantitativa com qualitativa.

Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final
Exposicions individuals i grupals a classe	Qualsevol moment	Moderat
Participació en representacions a classe	Qualsevol moment	Puntual
Anàlisi de casos de forma individual o en grup	A partir de la tercera setmana	Bastant
Debats a classe	Qualsevol moment	Moderat
Treballs escrits de síntesi individuals o en grup	A partir de la tercera setmana	Bastant
Treballs de recerca nova informació, individual o grupal	A partir de la tercera setmana	Bastant
Pràctiques d'auto-observació	A partir de la sisena setmana	Decisiu
Pràctiques de recerca	A partir de la sisena setmana	Decisiu
Qüestionaris de respostes tancades	A partir de la vuitena setmana	Bastant

Fonts d'informació bàsica

Sobre Història de l'educació i educació musical

ABBAGNANO, N., i VISALBERGHI, A. (1988). *Historia de la pedagogia*. Madrid: Fondo de Cultura Económica.

BAJO, F. I BERTRÁN, J.L. (1998). *Breve historia de la infancia*. Madrid: Temas de Hoy.

BERNAL, A. (2005). *El realismo pedagógico*. Madrid: Síntesis.

CANALS, M.A., CODINA, M.T., COTS, J., DARDER, P., MATA, M. i ROIG, A.M. (2001). *La renovació pedagògica a Catalunya des de dins (1940 - 1980)*. Barcelona: Edicions 62.

CHIANTORE, L. (2001). *Historia de la técnica pianística*. Madrid: Alianza.

DEPAEPE, M. (2006). *Vieja y nueva historia de la educación*. Barcelona: Octaedro.

DÍAZ, M. i GIRÁLDEZ, A. (coords.). *Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical. Una selección de autores relevantes*. Barcelona: Graó.

FERRER GUARDIA, F. (2002). *La escuela moderna*. Barcelona: Tusquets.

FOUCAULT, M. (2000). *Vigilar y castigar*. Madrid: Siglo XXI.

JAEGER, W. (1993). *Paideia*. Madrid: Fondo de cultura econòmica.

LASPALAS, J. (2002). *Introducción a la historia de la educación*. Barañáin: Eunsa.

LAWSON, D.E. i LEAN, A. E. (comp.) (1966). *John Dewey, visión e influencia de un pedagogo*. Buenos Aires: Nova.

LOZANO, C. (1990). *Antología de textos pedagógicos*. Barcelona: PPU.

MARK, M.L. (ed.).(2008). *Music Education. Source Readings from Ancient Greece to Today*. New York. Routledge.

MORENO, J.M., POBLADOR, A. i DEL RÍO, D. (1986). *Historia de la educación*. Madrid: Paraninfo.

PUELLES, M. (2002). *Educación e ideología en la España contemporània*. Madrid: Tecnos.

RAINBOW, B. I COX, G. (2007). *Music in educational thought and practice*. Suffolk: The Boydell Press.

TRILLA, J. (coord.). *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó.

TUR, P. (1992). *Reflexiones sobre educación musical. Historia del pensamiento filosófico musical*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

V.V.A.A. (1992). *L'Escola Nova catalana. 1900 – 1939: objectius, constants i problemàtica*. Vic: Eumo i Diputació de Barcelona.

Sobre Sociologia de l'Educació i música

BAUDELLOT, Ch. I ESTABLET, R. (1990). *El nivel educativo sube*. Madrid: Morata.

BRUNEAU, D. (1991). *L'enseignement de la musique i la danse en Europe*. París: éditions ipmc.

DURKHEIM, É. (1991). *Educació i sociologia*. Vic: Eumo i Diputació de Barcelona.

FERMOSO, P., COLOMA, J. RODRÍGUEZ, T. i SAMPER, L. (1990). *Sociología de la educación*. Barcelona: Alamex.

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1992). *Poder y participación en el sistema educativo*. Barcelona: Paidós.

GIDDENS, A. (1994). *Sociología*. Madrid: Alianza

GREEN, A., LENEY, T. i WOLF, A. (2001). *Convergencias y divergències en los sistemas europeos de educación y formación profesional*. Barcelona: Pomares.

LEBRECHT, N. (1998). *¿Quién mató a la música clàssica?*. Madrid: Acento Editorial.

LINES, D. K. (Comp.). (2009). *La educación musical para el nuevo milenio*. Madrid: Morata.

PÉREZ, V. i RODRÍGUEZ, J.C. (2001). *Educación superior y futuro de España*. Madrid: Santillana.

SMALL, Ch. (1989). *Música, Sociedad, Educación*. Madrid: Alianza.

TEDESCO, J.C. (1999). *El nuevo pacto educativo*. Madrid: Anaya.

Sobre la formació, professionalitat i funció del docent

BOLÍVAR, A. (2006). *La identidad profesional del profesorado de secundaria: crisis y reconstrucción*. Málaga: Aljibe.

COLÉN, M.T. i JARAUTA, B. (coords.). (2010). *Tendencias de la formación permanente del profesorado*. Barcelona: Horsori i ICE UB.

FERNÁNDEZ, M. (2006). *Desarrollo profesional docente*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

FERRERES, V. S. i IMBERNÓN, F. (eds). (1999). *Formación y actualitzación para la función pedagógica*. Madrid: Síntesis.

IMBERNÓN, F. (1998). *La formación y el desarrollo profesional del profesorado*. Barcelona: Graó.

IMBERNÓN, F. (2007). *La formación permanente del profesorado*. Barcelona: Graó.

- MARCELO, C. (coord.). (2009). *El profesorado principiante*. Barcelona: Octaedro.
- PÉPRES, A. I., MARTÍNEZ, M., TEY, A. ESSOMAB, M.A. i GONZÁLEZ, M.T. (2007). *Profesorado y otros profesionales de la educación*. Madrid: Octaedro i MEC.
- PÉREZ, A., BARQUÍN, J. i ANAGULO, J.F. (eds.). (1999). *Desarrollo profesional del docente. Política, investigación y práctica*. Madrid: Akal.
- PORLÁN, R., MARTÍN DEL POZO, R., MARTÍN, J. I RIVERO, A. (2001). *La relación teoría – práctica en la formación permanente del profesorado*. Sevilla: Díada Editorial.
- RUBIO, A. i ÁLVAREZ, A. (2010). *Formación de formadores después de Bolonia*. Madrid: Díaz de Santos.
- SCHÓN, D. A. (1992). *La formación de profesionales reflexivos*. Barcelona: Paidós.
- SCHÓN, D.A. (1998). *El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan*. Barcelona: Paidós.

Sobre política i legislació educativa

- COLOM, A. J. i DOMÍNGUEZ, E. (1997). *Introducción a la política de la educación*. Barcelona: Ariel.
- DE PUELLES, M. (2006). *Problemas actuales de política educativa*. Madrid: Morata.
- ESCAMILLA, A. i LAGARES, A.R. (2006). *La LOE: perspectiva pedagògica e històrica*. Barcelona: Graó.
- ETXEBERRÍA, F. (2000). *Políticas educativas en la Unión Europea*. Barcelona: Ariel.
- FREIRE, P. (1990). *La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación*. Barcelona: Paidós.
- GIMENNO, J. (1998). *Poderes inestables en educación*. Madrid: Morata.
- MARCHESI, A. (2003). *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza.
- SCHARP, R. (1988). *Conocimiento, ideología y política educativa*. Madrid: Akal.
- SUBIRATS, J. (2001). *Educació i govern local. La importància del territori i de la comunitat en el paper de l'escola*. Barcelona: CEAC i Diputació de Barcelona.

Sobre economía de l'educació

- ARIAS, M. (1998). *Adultos a la fuerza. La explotación laboral de la infancia*. Barcelona: Intermón.
- ATTALI, J. (1995). *Ruidos. Ensayo sobre la economía política de la música*. Madrid: Siglo XXI.
- BECERRA, J.L. (1998). *Economía de la educación*. Madrid: Pirámide.
- CARNOY, M. (2006). *Economía de la educación*. Barcelona: UOC.
- CASALS, C. (2001). *Globalización. Apuntes de un proceso que està transformado nuestras vidas*. Barcelona: Intermón – Oxfam.
- FISCHER, S., DORNBUSCH, R. i SCHMALENSEE, R. (1998). *Economía*. Madrid: McGraw – Hill.
- OROVAL, E. (ed.). (1996). *Economía de la educación*. Barcelona: Ariel.
- SALAS, M. (2003). *Educación superior y mercado de trabajo*. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- SALAS, M. (2008). *Economía de la educación*. Madrid: Pearson- Prentice Hall.

Sobre evaluació i investigació en educació i en educació musical

- BARBIER, J.M. (1993). *La evaluación en los procesos de formación*. Barcelona:

Paidós.

BLAXTER, L., HUGHES, C. I TIGHT, M. (2008). *Cómo se investiga*. Barcelona: Graó.

CABRERA, F.A. (2000). *Evaluación de la formación*. Barcelona: Síntesis.

COLWELL, R. (ed.). (2006). *MENC handbook of research methodologies*. New York: Oxford University Press.

COOK, T.D. i REICHARDT, Ch.S. (1986). *Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa*. Madrid: Morata.

FLICK; U. (2007). *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.

GARCÍA, J.M. (1994). *Bases pedagógicas de la evaluación*. Madrid: Síntesis.

IMBERNÓN, F. (coord.). (2002). *La investigación educativa como herramienta de formación del profesorado..* Barcelona: Graó.

LATORRE, A. (2007). *La investigación – acción. Conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona: Graó.

MATEO, J. i MARTÍNEZ, F. (2008). *Medición y evaluación*. Madrid: La muralla.

SANDÍN, M. P. (2003). *Investigación Cualitativa en Educación. Fundamentos y Tradiciones*. Madrid: McGraw – Hill.

STAKE, R.E. (2004). *Evaluación comprensiva y evaluación en estándares*. Barcelona: Graó.

STUFFLEBEAM, D.L. i SHINKFIELD, A. (1993). *Evaluación sistemàtica. Guía teòrica y pràctica*. Barcelona: Paidós.

TAYLOR. P. (ed.). (2006). *Assesment in Arts Education*. Portsmouth: Heinemann.

WELKOWITZ, J., EWEN, R.B. i COHEN, J. (1976). *Estadística aplicada a las ciencias de la educación*. Madrid: Santillana.

—